

La gamba roja

Aristeus antennatus · Riso 1816

Pasqual Buigues Costa

Estudiant de grau en Ciències de la mar

La gamba roja (*Aristeus antennatus*) és una espècie demersal nectobentònica¹, característica de les zones del talús continental amb fons fangosos i hidrodinamisme poc accentuat. Aquest decàpod presenta una àmplia distribució batimètrica, que s'estén entre 80 i 3300 m de profunditat, tot i que principalment es concentren en fons fangosos de 350 i 800 m de fondària, i una extensa distribució geogràfica, trobant-se així a l'Atlàntic Oriental, des del Golf de Biscaia, a la Mar del Nord, on l'espècie és considerada rara, a l'oest i sud de Portugal fins a les illes Açores i Cap Verd, i en tota la conca Mediterrània.

Una de les característiques de l'espècie és presentar un marcat dimorfisme sexual, que es reflecteix tant en un dimorfisme de talles, on els rangs de talla i talles mitjanes de les femelles són superiors als dels mascles, així com pel fet de presentar característiques morfològiques externes que permeten la seua identificació sexual; la longitud del rostre mostra clares diferències: mentre que en els mascles és curt, en les femelles i en els mascles juvenils (imadurs), és llarg i corbat cap amunt. A més, també presenta altres caràcters externs de diferenciació sexual, com són la presència de petasma en els mascles i de thelycum en les femelles.

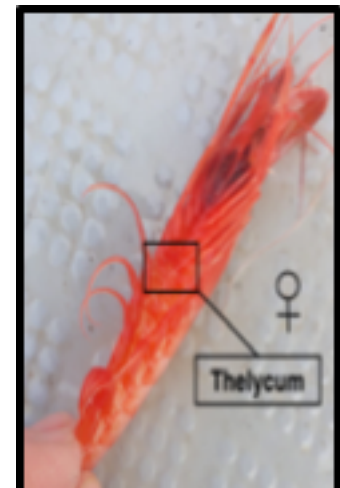
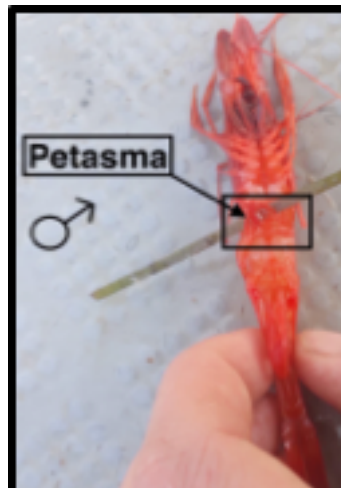
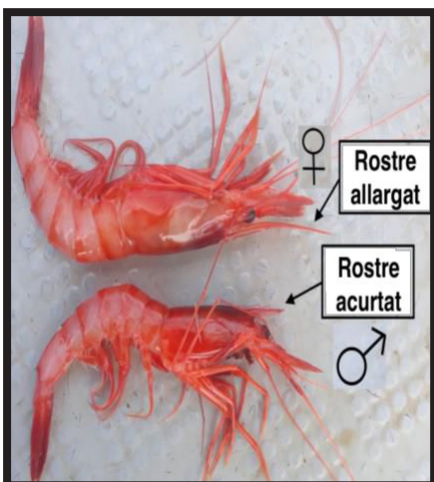
En el seu cicle vital, els mascles mantenen l'espermatogènesi² en actiu durant tot l'any, mentre

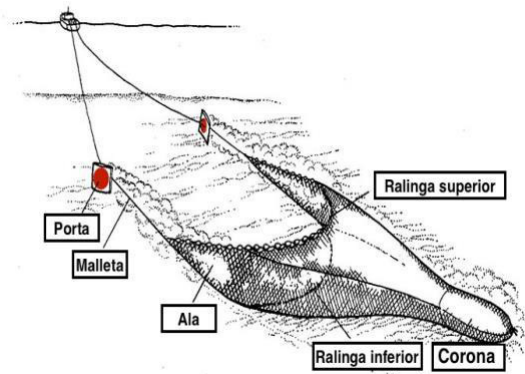
En el seu cicle vital, els mascles mantenen l'espermatogènesi en actiu durant tot l'any, mentre que les femelles romanen madures duran el període reproductiu.

que les femelles romanen madures duran el període reproductiu. Aquest període té lloc a partir de finals de primavera i al llarg de l'estiu, quan quasi totes les femelles presenten ous. Durant l'aparellament, com que les femelles no presenten receptacles seminals, els mascles utilitzen el petasma per col·locar els seus espermatòfors en el thelycum de les femelles com a única via per tal que aquestes emmagatzemen l'esperma. En altres espècies de decàpods, els espermatòfors es perden amb la muda, la qual cosa suggereix que en aquesta espècie l'aparellament també puga ocórrer diverses vegades durant l'etapa reproductiva. A més, hi ha evidència que presenten poliàndria i poligínia i que puguen relacionar-se amb individus d'altres zones de desovament.

Pel que fa a l'alimentació, durant l'etapa larvària, *A. antennatus*, s'alimenta principalment de fitoplàncton (diatomees) i protozooplàncton (flagelats i ciliats).

Posteriorment, després d'un període de

ICTAWEB.UAB.CAT

creixement, la zoea, o larva, evoluciona a la gamba, que basa la seua dieta en diversos organismes endobentònics, com: bivalves, el macrúrid *Calocaris macandreae*, poliquets, amfípodes i ofiuroïdeus. Aquestes transformacions durant el seu cicle vital tenen lloc mitjançant un procés anomenat muda, que té lloc aproximadament cada dos mesos. En aquesta etapa, l'exosquelet de quitina que els protegeix d'agressions externes i constreny el seu creixement, se separa de l'epidermis de l'individu i es perd, i permet així el creixement del crustaci fins aconseguir la rigidesa necessària del nou exosquelet. Així mateix, tant els mascles com les femelles són capaços de desenvolupar el seu cicle vital i assolir una esperança de vida de 3 a 4 anys, respectivament.

Aquest crustaci es captura per mitjà d'una de les pesques més importants a la Mediterrània, tant pel que fa al volum, com pel valor econòmic de les captures, la pesca d'arrossegament de fons. Al País Valencià destaquen, pel nombre de vaixells,

les flotes pesqueres d'arrossegament de Benicarló, Peníscola, Castelló de la Plana, Cullera, Dénia, la Vila Joiosa i Santa Pola.

Així doncs, la pesca d'arrossegament és un tipus d'art actiu que consisteix en l'arrossegament d'una xarxa pel fons marí, a una velocitat aproximada de 2 nusos. Aquesta xarxa, formada per plàstic en la part superior i niló en la part posterior, es manté oberta gràcies a unes portes metàl·liques ovalades unides alhora amb el vaixell (a través d'un cable metàl·lic) i la xarxa (a través d'un cap anomenat malleta). L'obertura en vertical es manté gràcies a un cap superior amb suros, anomenat ralinga, i a l'altre inferior amb ploms. La captura de l'arrossegament queda recollida en l'extrem final de la xarxa, anomenat corona, que presenta una llum de malla de 40 mil·límetres.

En aquest tipus de pesca, a més de capturar la cobejada gamba roja, es capturen altres espècies comercials, com ara, cigales, lluços, raps, carrancs rojos, mòlleres de fons, bacallaret, gatets i moixes, entre altres espècies. Així doncs, és tracta d'una pesca que, malgrat no ser tant selectiva com altres, presenta una quantitat molt reduïda de descarts.

Finalment, respecte a la seua comercialització, la gamba es sol classificar en 6 categories de venda: gamba de primera, de segona, de tercera, de quarta, de quinta i trencada. El seu gran valor gastronòmic i l'estacionalitat de les captures provoquen que, en èpoques de molta demanda, especialment, per Nadal, arriben a preus de venda elevadíssims.

1. En la columna d'aigua propera al fons.
2. Formació d'espermatozous.

amjasa
aigües municipals de xàbia, s.a.

Camí Cabanes, 88
Tel. 96 579 01 62 / Fax 96 579 38 81
Apart Postal, 56 · 03730 **Xàbia** (Alacant)
amjasa@amjasa.com

